

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem, quoniam exaudiuit
dominus uocem fletus mei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Rodit hinc sic, uermine autem ex iracundia species mea, uolens translatiue ueritate esse quod corrodit, sicut uestis a tineâ corroditur, uastat, & perditur. Est autem idem sensus cum nostro, uult enim propheta dicere: Huius agonis cum esse uim, ut immutet totum hominis aspectum, nec mirum, cum cõlumat & colla & sanguinem, ideo pallidum ac deformem fieri se dicit hac tribulatione, Nam & quælibet tristitia tandem deformat habitum & uultum hominis, uerum quod aliter efficitur paulatim, hoc ista accelerat breui, nimio tristitiæ impetu. Legimus multos magna tristitia repente canos esse factos, quãtomagis hac agonia tabescunt & ueterascent homines. Simile psal. xxxvii. Amoue a me plagas tuas, a fortitudine manus tuæ, ego defeci. In increpationibus propter iniquitatem contempsisti hominẽ, & tabescere fecisti sicut araneã animã eius. Heb. Quasi tinea contempsisti desiderabilia eius, id est, faciem, seu speciem eius, quod hic dicit, uermine autem, siue tinea uermis species mea. Facies em̄, est id secundum quod homo desiderabilis est, denique eadem uerba psal. xxx. ponunt: Conturbatus est in ira oculus meus, quæ hoc uersu.

Igitur oculus pro aspectu & specie accipit, siquidem & hebræis eadẽ dictio, & oculum & specie significat, ut sit sensus: Turbatus est oculus meus, id est, toto habitu repente immutor, deformisq; reddor. Hoc facit ira, nõ mea, sed ab ira absoluta. soluta, id est, ipsa tribulatio mortis & inferni. Sic & Apostolus sapius appellat absolute iram, mortem, & infernum, ut Ro. viii. Quanto magis reconciliati, salui erimus ab ira per ipsum.

Idem est quod sequitur: Inueterati inter omnes inimicos meos. Melius hebreus in omnibus tribulantibus me, quod est dicere: Undique mihi angustia, omnia me tribulant, omnis creatura mihi aduersat, non est quo fugiam, ideo sic anxius in ueterasco ante diem, mutato uniuerso aspectu meo.

Indicat & hic uersus aliam uim huius miserix, quæ est quod pauefactus ac cõterritus a furore dei, simul nullus creature habet solatiũ, sed quicquid aspexerit ad uersatur sibi. Creatura enim cum creatore suo agit: Præsertim quãdo ipsa conscientia propria ab eo dissentit. Ideo undique ira, oia tribulant, ubique inimici. Hoc indicat quod non simpliciter dicit, inter inimicos meos, sed inter omnes inimicos, id est, inter eos qui sunt oēs inimici, qui sum in eo loco; in quo nullus meũ sentit. Sic Job. ix. Nemo audebit pro me testimoniũ dicere.

Ego autem his tribulationibus uexatum Dauid eo deuenisse credo, quod circa finem uitæ multum debilitatus fuit, & ita infrigidatus, ut multis opertus uestibus non calefieret. Sicut scribitur, in Regum. j. Nam, ut dixi, iste furor omnia consumit & tabescere facit. Ita habemus horribilem hanc tentationem suis signis, affectibus, consilijs descriptam. Nunc sequitur cõsolatio & reductus ille a morte & inferno, David unde i fine uite debilitatus dicitur.

Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem, quoniam exaudivit dominus uocem fletus mei.

Rogo cur præ exteris solos operatores iniquitatis tam indignanter repellat, sicut diximus enim psal. v. Poese autem, significare religionem inobedientia, iustitiam propriam, idolatriam spiritualem operantes. Deinde a se discedere iubet, cum de eis nihil hucusque questus sit, sed tantum de furore domini. Quod impijs operarijs cum furore domini præsertim cum tales, & securissimi & omnia contraria de deo præsumentes, quod hoc psalmo questus est, nihil ei poterunt

tuerūt in hac tentatione exhibere negotij. Atq; ne quid dedit absurdum
discedere iubet, quia dominus exaudiuerit uocem fletus eius. Num quid
illi operarij hoc egerunt, ne dominus eū exaudiret? Dicimus ergo,

In affectibus totus laborat, ijsq; arduissimis, ideo nō quare, sed quid faciat
tum loquitur. Ita enim uidemus eos, qui alio quo rapti uehementi affectu, sicut
loquunt, uelut insanire & aliena loqui, dum' nescimus, qua causa loquantur.
Ingrediamur ergo affectum uerborum istorum. Hoc fere obseruati uidetur
Psalteriū, ut quoties in exstasi insigni locutus fuerit propheta, statim subin
gat apostrophē ad aduersarios, indignationis, aut querimoniz plenā, ut
Credidi, propter quod locutus sum, ego autem humiliatus sum nimis. Ego
xi in excessu meo, omnis homo mēdax. Et psal. xxxvii. cum dixisset: Et
scere fecisti sicut arenam eius, statim addit: Veruntamē uanitas omnis hominis
Sed & in humanis rebus ita fieri uidemus, ut oppositorum sit eadē discipula,
& locus hic communis plurimū in omnibus ualeat; ubi si quis re cognita uer
tatem apprehendat, mox feratur uel indignans uel querulans in eos, qui con
traria uel sapiunt, uel docent. Exemplum eximium beati Augustini libet
confess. in expositione psalmi quarti, quo impetu feratur in Manicheos in
exponendum psalmum, & artis sit, sic propolita docere, ut simul contraria ru
fellas, & in aduersarios excurras. Nam quomodo possumus & nos continere,
si quando rectam & ueram pietatem doceamus, quin inuehamur simul in con
traria nos aliquando docuerint?

*Excursuum
Martini rō.*

*In subdolos
operarios
uerbi.*

Ita & hic cum exstasi hac insigni eruditus esset, in solam dei misericordiam
confidere, nullamq; iustitiam sufficere: Sciret autem q̄ hij, qui hac tentatio
ne non erudiuntur, stulti & impia sub pietatis specie doceant & faciāt: quāq;
sint in his rebus, si contingāt, imperiti, alio quin omnes homines mūdi docere
prompti (ita enim ferme solet hoc hominum genus insipientissime sapiēs, &
sapiētissime insipientes) cæci cæcorū duces, semper discētes, & nunq; ad scienti
am ueritatis peruenientes. Deinde quod summū est malorum, in docibiles,
imperuasiuabiles, incorrigibiles sunt. Quin sicut lamres & Mares Mosi rellu
terūt, ita & ipsi his, qui hanc sanam scientiam adepti sunt usutam magni certa
minis, sine fine & impudenti resistunt temeritate, quibus pius homo tribulā
super tribulationem. Ideo zelo charitatis, quo cupit omnibus ueritatem, sibi
notam, fieri communem, erroremq; contrariū traduci, inuehitur iustissime in
dignans: Discedite a me omnes operarij iniquitatis &c. Deniq; uix erit psal.
in quo huius tentationis describitur querela, in quo nō simul hos impios ope
rarios arguat & accuset, ut uidebimus.

Affectus ergo merus est, q̄ eos discedere ideo iubet, quia dñs exaudierit eū.
Quid enim hac causa uelit ex superioribus relinquit intelligendum, uidelet,
q̄ propter solam misericordiam suam deus saluos facit clamantes ad se, apud
quem nullus iustus, & (ut Moses Exo. dicit) nullus innocens per se inuenitur.
Quæ cū ita sint, & id toto psalmo declarat, recte infert se nolle eos agnoscere,
qui contraria sapiunt & docēt, sibi satis esse hoc nosse, q̄ dominus exaudit uo
cem fletus sui &c. Huc & illud Matt. vii. pertinet, quod dicitur est dominus
ijs, qui in nomine eius prophetauerunt, & uirtutes eius fecerunt: Discedite a
me omnes operarij iniquitatis, q̄ uidelicet in generali sententiā huius psalmi,
uersum accipit contra omnes qui in seipsos confidunt, & non in puram mise
ricordiam eius.

Exaudiuit